Evidenční list nemovité památky

Ústřední seznam kulturních památek ČR

katastrální území	Část obce	Obec	Okres	Kraj	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov číslo k.ú. 675288	**Bohosudov**	Krupka	Teplice	Ústecký	**105175**

Název (označení) památky	Schválení zápisu/rozhodnutí o prohlášení	Součást	Ochranné pásmo
lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	prohlášeno rozhodnutím Ministerstva kultury ČR: č.j. MK 40061/2013 OPP ze dne 30.8.2013		

Umístění památky	Parcelní čísla	Vlastník
ulice U lanovky číslo popisné 452 evid. orient.	st. p. č. 515 - pozemek s ochranou *	město Krupka Mariánské náměstí 22/13 Bohosudov - Krupka, 417 42

Slohové a časové určení	Autorské určení	Stavební (funkční) typ
50. léta 20. století (provoz od roku 1952)	technické řešení - státní podnik Transporta Chrudim	lanovka kód G2070

Identifikační foto

Popis

Dolní stanice dráhy je umístěna v městské části Krupky Bohosudov cca 150 m SZ od vlakové zastávky Bohosudov na trati Děčín-Oldřichov u Duchcova. Budova je pozdně funkcionalistická z doby výstavby lanovky. Prvé podlaží je přístupné po širokém betonovém schodišti, které ústí ve východní části objektu v prostorné hale, jejíž interiér nebyl změněn od 50. let. Dochována je řada detailů jako výdejní okénko prodeje jízdenek, či sloup podpírající traversu, který má patku modelovanou do podoby šroubové matice. V západní části stavby jsou umístěny kanceláře náčelníka lanové dráhy a ostatního personálu. V tomto roce musely být nově rekonstruovány, neboť stěny a podlahy byly silně zamokřené.

Ve východní části haly je schodiště spojující obě podlaží. Ústí v ryzalitu, který je přisazen k severní okapní stěně budovy. V prostoru je umístěno spodní nástupiště na lanovkové dvojsedačky. Celá technická konstrukce lanovky je odkryta a svoji archaičností poskytuje vizuální zážitek. Technické doplňky lanovky z 80. let jsou minimálně viditelné a nepůsobí rušivě. Sedadla lanovky většinou pochází z doby výstavby. Jedná se o svařované dvojsedačky s nepolstrovanými sedadly, zastřešené odepínatelnou gumovinou. Doplněná sedadla z 80. let jsou obdobná, identifikovatelná jsou pouze podle plastových stříšek.

V dolní stanici je umístěn vratný lanáč o průměru 3000 mm, který je vyložen výlisky z hovězí kůže. Jeho napínání je prováděno pomocí napínacího lana, které je vedeno přes napínací kladku. Tato →

Zdůvodnění památkové chrany

Unikátní lanová dráha, která je v současnosti jediným a posledním zástupcem lanové dráhy Von Roll v Evropě a zároveň se jedná o nejdelší sedačkovou lanovku bez přestupů v prostru střední Evropy. *

Odkaz na literaturu

125 let ČSD-lokomotivního depa Ústí nad Labem, vyd. 1983 Ústí nad Labem
Provozní předpis visuté lanové dráhy Bohosudov- Kněžiště platný od 1.1. 1982, Praha 1981.
Provozní předpis osobní visuté lanové dráhy Krupka-Komáří Vížka, platný od 1.7.2009, Krupka 2009.

Stav zachování památky, příp. návrhy opatření

2013 - dráha je v provozu, technické zařízení udržované *

Odkaz na fotodokumentaci

fotoarchiv NPÚ, ÚOP v ÚL, digitální fotografie, 2009 (J. Frundl)

Dřívější a současný způsob využití, stavební vývoj

Počátkem 50. let 20. století byla vybudována vysutá sedačková lanová dráha švýcarského systému Von Roll, který v licenci provedl a upravil státní podnik Transporta Chrudim. Provoz byl zahájen 25. května 1952. Teprve až v 80. letech 20. století bylo nutné provést větší rekonstrukci. Mezi lety 1982-1983 byla částečně rekonstruována strojovna a v letech 1986-1988 byly měněny kladkové baterie. Údržba lanovky je prováděna výměnou za identické prvky.

Lanová dráha slouží k dopravě osob při překonání velký výškový rozdílů, ale zároveň je i sama turistickým cílem. *

Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci

Movité památky (čísla rejstříku)

Evidenční list zpracoval

10.1.2014 Lenka Hájková

Poznámky

<u>Zpracováno dle podkladů:</u>
NPÚ - Bc. J. Frundl, Mgr. Jiří Bureš
P. Strada - náčelník lanové dráhy

Přehled doplňkových listů

2a - fotodokumentace
2b - fotodokumentace
3a - mapový podklad

Evidenční list doplňkový - č. 1a

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

Pokračování popisu:

kladka je vyložena dubovým dřevem. Délka napínacího lana je cca 12,5 m a na obou stranách je uchyceno koncovkami a kuželovitostí 1 : 6 se závažím o hmotnosti 6000 kg. Napínací lano musí být měněno ve lhůtě šesti let. Při výměně musí obě koncovky projít defektoskopií. Dráha celého napínání je 3,6 m s krajními polohami 0,5 m. Tyto polohy jsou hlídány koncovými vypínači. Další součástí strojovny napínací stanice je startovací mechanismus, který umožňuje vypouštění sedaček na trať. Součástí tohoto zařízení je přípravek, který zamezí vypuštění sedačky, jenž nemá správně připraven spínací aparát . Po vypuštění sedačka projede přítlačným můstkem, kde dojde k jejímu připojení k dopravnímu lanu. Správné připojení k lanu je kontrolováno clonou a mechanické zajištění čelistí pak koncovým vypínačem, který hlídá polohu aretační páčky. Všechny koncové vypínače jsou zapojeny do zabezpečovacího zařízení, které při každé poruše okamžitě zastaví chod lanové dráhy.

Dochována je řada detailů vybavení z doby výstavby lanovky, jako je rozvodná skříň, či dosud užívané indukční telefony s místní baterii, pro jejichž provoz je nutné točit kličkou.

Součástí technického vybavení je:

- vratný lanáč (litina, průměr 3 000 mm)
- křížový lanáč (litina, průměr 2 000 mm)
- kolejnice (litina, délka cca 20 000 mm)
- vrátek pro opravu oběžného lana (o rozměrech 800 x 1 500 x 1 000 mm)
- revizní lano (délka 20 000 mm)
- sedačky (60 kusů, o rozměrech 1200 x 1300 x 1000 mm)
- napínací lano (12 500 mm)
- koncovky napínacího lana (kuželovitost 1:6)
- závaží napínacího zařízení (hmotnost 6 000 kg)
- telefonní stanice s místní baterií (o rozměrech 200 x 250 x 150 mm)

Evidenční list doplňkový - č. 1b

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

Evidenční list doplňkový - č. 1c

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

Evidenční list doplňkový - č. 1d

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

Evidenční list doplňkový - č. 2a

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

dolní stanice lanovky, pohled od jihovýchodu, 2014

dolní stanice lanovky, pohled od severovýchodu, 2014

dolní stanice lanovky, pohled od jihovýchodu, 2014

dolní stanice lanovky - celkový záběr vestibulu, 2014

dolní stanice lanovky - celkový záběr vestibulu, 2014

dolní stanice lanovky - celkový záběr vestibulu, 2014

Evidenční list doplňkový - č. 2b

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

dolní stanice lanovky - detail nápisové desky výrobce lanovky, 2009

dolní stanice lanovky, interiér, jističe el. rozvodů, 2009

telefonní stanice s místní baterií, 2009

sedačky lanovky, 2009

kolejnice se zavěšením sedačky na lano, 2009

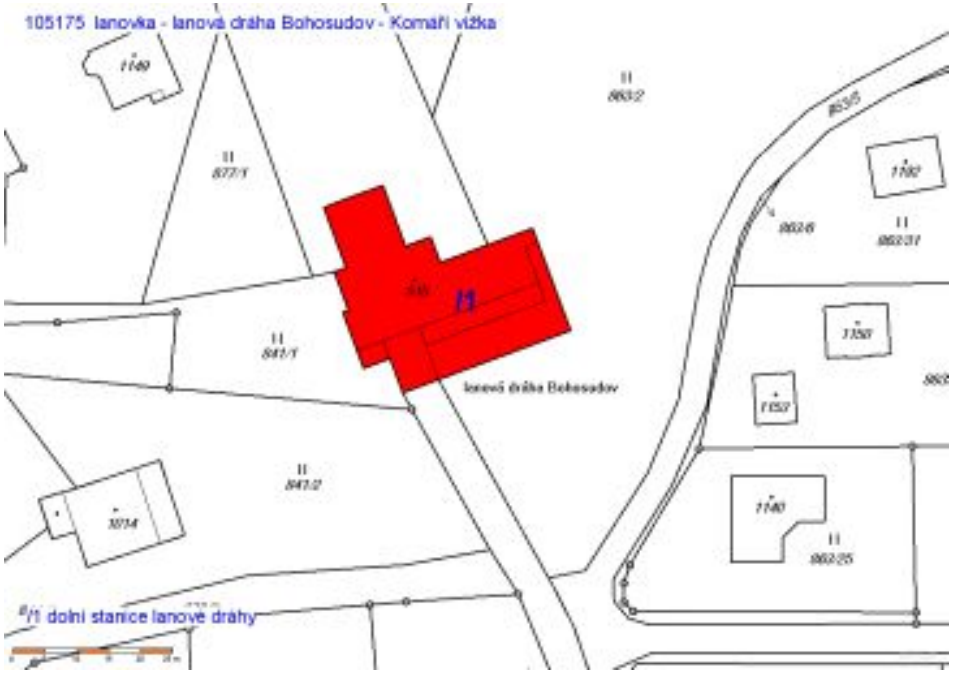

dolní stanice lanovky, interiér, pohled od jihu, 2014

Evidenční list doplňkový - č. 3a

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

výřez z katastru nemovitostí, 2014

výřez z císařského povinného otisku mapy stabilního katastru z roku, 1842

Evidenční list doplňkový - č. 3b

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

Evidenční list doplňkový - č. 4a

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**

Evidenční list doplňkový - č. 4b

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce	Obec	Okres	Název (označení) památky	Číslo rejstříku ústř. seznamu
Bohosudov	Krupka	Teplice	lanová dráha Bohosudov - Komáří vížka včetně technického zařízení **1 - dolní stanice lanové dráhy**	**105175**